

REPRESALIAT¹

Mariano Juanpere Hinojosa, represaliat i mort a causa de la Guerra civil.

Tenim informació a partir de la Causa Sumaríssim 19.150 del Jutjat Militar núm. 2 de Sant Feliu de Llobregat .

El Mariano Juanpere amb el seu equip de futbol. És el segon de la dreta. FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

Fill de Pere Juanpere Mateo i Marta Hinojosa. Va néixer a Esparreguera el dia 18 de març de 1913, treballà a Can Sedó (secció de panes) des del dia tres de gener de 1926 fins al 14 de febrer de 1935. En esclatar la guerra, residia a Esparreguera però estava fent el servei militar. Després marxà voluntari a Guadalajara.

El Mariano tenia un germà, el Pere, empresonat al novembre de 1939 acusat de delicte de rebel·lió militar que va ser mort al Camp de la Bota el dia 10 de maig

¹Document realitzat dins del projecte: *Memorial Democràtic del Baix Llobregat; de les experiències personals a l'èxit col·lectiu*. Entrevistadores: Joana Llordella i Blanca Mampel. Persones entrevistades:

Núria Juanpere. 7 de juliol de 2009, Esparreguera. Transcriptora: Carme Valero. Durada de l'entrevista: 73 minuts .

Teresa Simó, 17 d'octubre de 2008, Esparreguera. Transcriptores: Joana Llordella i Blanca Mampel. Durada de l'entrevista: 1:01:44

de 1941. Era republicà i va ser comissari polític durant la guerra –aquest morí a causa dels maltractaments quan fou empresonat–. També tenia una germana de pare, la Núria, i que és una de les persones que ens ha servit de testimoni. El pare d'ells també era republicà. La seva germana Balbina Juanpere Hinojosa, nascuda i resident a Esparreguera, va ser també represaliada.² Així, fou empresonada a la Model de Barcelona al juny de 1939.

Mariano Juanpere Hinojosa. FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

El Mariano va conèixer la seva xicota, la Teresa Simó, quan ella tenia 16 anys. Quan l'any 1935 ell va haver d'anar al servei militar, la Teresa ens declarà: "quan ell va marxar, vaig cremar les seves cartes.. al balcó". Ella n'estava molt enamorada.

Quan fou empresonat vivia al carrer Montserrat d'Esparreguera i tenia 26 anys. La Teresa ens explicà que el Mariano va sortir de la presó del castell de Montjuïc³ tuberculós i que per això no va poder a anar a casa dels seus pares, a Esparreguera, ni a casa d'ella perquè tenien por del contagi. Així és que va anar a casa dels seus avis, al carrer de les Hortes d'Esparreguera, on ella el

² Segons el Fons de Procediments judicials militars del Tribunal Militar Territorial III, el seu núm. de causa és el 009010.

³ No hem trobat cap informació que confirmi aquesta estada, ja que solament tenim documents que ens parlen de la presó *celular* de la Model de Barcelona.

visità freqüentment. Aleshores, un company seu de presó i del poble, el Francesc Closes, va sortir de la presó amb el retrat de la Teresa, la seva xicota, amb l'encàrrec de casar-se amb ella perquè, segons li suggerí el Mariano: "aquesta tindrà les mateixes idees que tu".

El Mariano fou pres a la presó de Guadalajara i d'allí el van portar a Sant Feliu i, quan hi va anar la seva germana, la Nuri, ja l'havien traslladat a Montjuic. Allí hi havia altres presoners d'Esparreguera, els de Can Fontimarch, l'Anguera i d'altres. Tots els esparreguerins eren catalans.

Segons consta a l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat, el Mariano fou empresonat a Sant Feliu el 13 de febrer de 1940 i hi romangué fins l'1 de març del mateix any, dia que el van traslladar a la presó Model.

Podem llegir als documents consultats, del Jutjat Militar de Sant Feliu de Llobregat, que el Mariano va sortir de la presó el 7 de setembre de 1940, i va morir el 6 d'octubre del mateix any. La Teresa Simó, la seva xicota aleshores, ens comentà que, a la presó, no l'havien maltractat, segons ell li explicà.

El Mariano, segons es reflecteix al Sumaríssim, fou pres i acusat de pertànyer a la CNT-FAI, de participar al moviment revolucionari a Esparreguera, de fer guàrdies a la carretera de Madrid a França i de dirigir la revista anarcosindicalista local "Cabeza y cerebro", a més de col·laborar a la publicació "Vida nueva".

Els nostres testimonis

Núria Juanpere Roselló

La Núria Juanpere Roselló és germana dels represaliats Mariano Juanpere Hinojosa i Pere Juanpere Hinojosa. Va néixer el 20 de febrer de 1921, (en un altre document⁴ hem trobat el dos de febrer de 1921) a Esparreguera, concretament al carrer Montserrat. El seu pare, Pere Juanpere Mateo, també republicà, es va casar dues vegades; amb la primera esposa va tenir tres fills, el Pere, que el van afusellar, una noia i el Mariano, que va morir de malaltia a causa dels maltractes soferts a la presó Model, segons ens declarà la Núria, tot i que una altra testimoni, la Teresa Simó, diu que no fou així.

Teresa Simó i Romeu

La Teresa Simó i Romeu va néixer el 25 de desembre de 1919, a Segrià de les Garrigues (Lleida) i, quan tenia 8 anys, després de la mort del seu pare, va anar a viure a Esparreguera. Va anar a l'escola de les monges, per poc temps, per això no sabia escriure, encara que ens digué que sabia llegir el català, el

⁴ Llistat dels treballadors de Can Sedó. Fons de l'Arxiu del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

castellà i el francès. El francès diu que el va aprendre llegint el llibre de l'Antònia Galceran, la filla de l'alcalde republicà esparreguerí exiliat a França, amb qui mantingué, ella i el seu espòs, en Francesc Closas, una fidel amistat.

Va anar a treballar a la casa de la família coneguda amb el motiu de Santa Cecília (a la plaça Sant Magi) i, més tard, com que durant la guerra van tancar Santa Cecília –un Restaurant proper a la badia de Montserrat–, treballà a la fàbrica, a Can Sedó, durant la col·lectivització, i es va afiliar a la CNT.

Treballà als telers de can Sedó i vivia amb la mare, el padastre i la seva germana Dolores. Abans, però, anava a cosir a ca la Simona i a fer feines per les cases.

Quan començà la Guerra Civil tenia 16 anys. Als 16 anys també va començar a festejar amb el Mariano Juanpere Hinojosa, que va marxar a la guerra, el van empresonar a Barcelona on va caure malalt de tuberculosi .

Més tard, quan morí el Mariano, començà a festejar amb un company de presó d'aquest, el Francesc Closes, perquè aquest li aconsellà que es casés amb ella. Li escrivia cartes al Francesc Closes, quan estava empresonat, de fet, les cartes les dictava al seu cunyat, Miquel Llordella, perquè, com hem dit, ella no sabia escriure.

La Teresa fou afilada a la CNT, però no queda clara la seva militància en cap moment, en tot cas "ho fou perquè ho havia de ser". El que sí queden clares són les seves idees antifranquistes. Va morir el 9 d'octubre de l'any 2012.